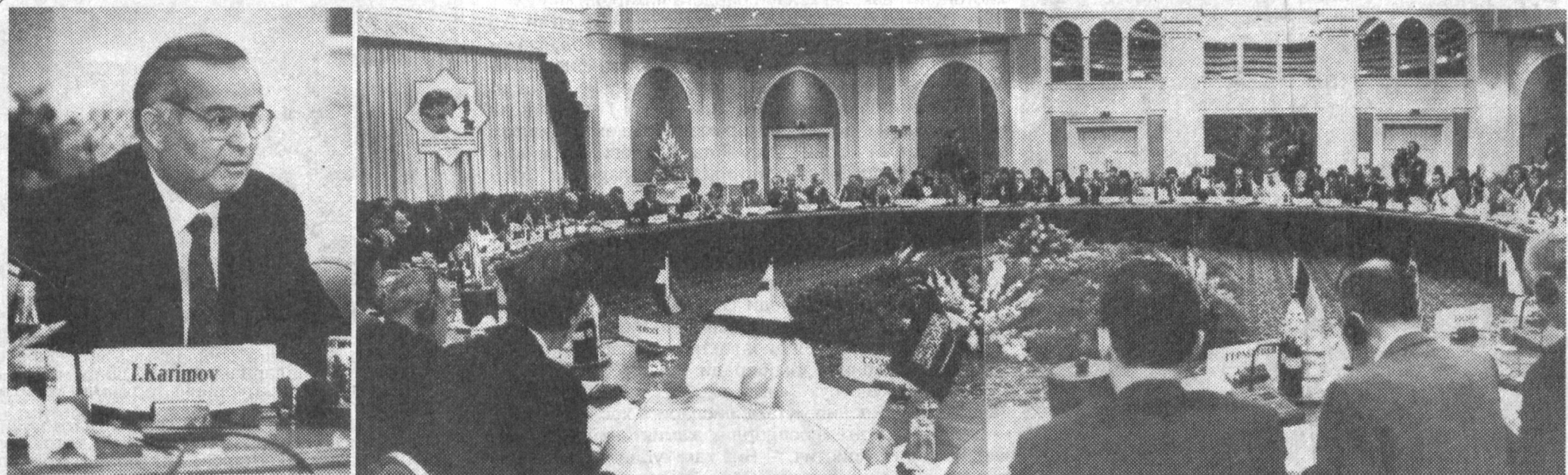

МАРКАЗИЙ ОСИЁ — ЯДРО ҚУРОЛИДАН ХОЛИ ЗОНА

15 сентябрь куни Тошкентда «Марказий Осиё - ядро қуролидан холи зона» мавзусидаги халқаро конференция бошланди. Унда 56 давлат ва 16 халқаро ташкилотдан вакиллар иштирок этмоқда. БМТ, Европа Иттифоқи, «Ядро Клуби», Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти (ЕХҲТ), Ислон Конференцияси Ташкилоти (ИКТ), Шимолий Атлантика Харбий Блоки (НАТО), Атом энергияси бўйича халқаро Агентлик (МАГАТЭ), Лотин Америкасида ядро қуролини тақиқлаш бўйича Агентлик (ОПАНАЛ) шулар жумласидандир. Конференцияда Ўзбекистон ташқи ишлари вазирлиги Абдулазиз Комилов оиди.

Конференцияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов нутқ сўзлади.

Мамлакатимиз мустақилликка эришган дастлабки йилларданок, республика раҳбарияти кўпгина иқтисодий ва ижтимоий муаммолар билан бир қаторда хавфсизликни таъминлаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Миллий ва минтақавий хавфсизлик масалалари дунёвий тинчликка эришишда муҳим аҳамият касб этади. Шунинг учун ҳам, асосий диққат-эътибор, аввало, минтақада ядро қуролини тарқатмаслик ва экологик муаммоларни бартараф қилишга қаратилган лозим экани аён бўлади. Бу ҳусусда, Президент Ислон Каримов БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида нутқ сўзлаб, Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш тўғрисидаги ташаббусни илгари сурган эди. Бугунги кун-

да уш ташаббус ўзининг амалий натижасини топмоқда.

Маълумки, ядро қуролидан холи зоналарни вужудга келтириш йўли бор БМТнинг 1975 йилда қабул қилинган Резолюциясида қайд этилган эди. Бугунга келиб, бундай зоналарнинг сони тўрттага етди. Жанубий Осиё, Лотин Америкаси, Африка ва Антарктикадан иборат ушбу зоналар бир юз ўндан ортиқ мамлакатни ўз ичига олади. Бу зоналар яд-

ровий қуролининг пойғасига қарши ҳудудий тўсиқлар яратиш, бутун дунёда ялпи тинчликни сақлаш, қолаверса, мамлакатлар ўртасида ўзаро ишонч ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Анжуманда БМТ Бош котиби ўринбосари В.Петровский БМТ Бош котиби К.Аннанинг конференция иштирокчилари номига йўллаган мактубини ўқиб эшиттирди. «Ядро қуролидан холи бўлган янги зоналарнинг вужудга келиши минтақавий хавфсизликни таъминлашга хизмат қилиб, ядро қуролини тарқатмаслик ва қуролидан хо-

лироқликни қўллаб-қувватлаш йўлидаги муҳим қадам бўлади», дейилади жумладан, мактубда. Шунингдек, конференциянинг очилиш қисмида Ислон Конференцияси Ташкилоти Бош котибининг ўринбосари Иброҳим Солиҳ Бақр, Европа Иттифоқи вакили — Голландия ташқи ишлари вазирлиги ядровий муаммолар ва ядро қуролини тарқатмаслик бўлими бошлигининг ўринбосари Паул Уилке сўзга чиқиб, ушбу икки ташкилот Марказий Осиё мамлакатларининг минтақани ядро қуролидан холи зонага айлантириш борасидаги ташаббусини қўллаб-қувватлашни маълум қилди.

Таъкидлаш керакки, ушбу анжуман дунёнинг турли мамлакатларида катта қизиқиш уйғотди. Бунга давлатлар раҳбарлари, қўллаб-қувватлаш тузилмалар мутасаддилари томонидан конференция иштирокчилари номига келатган мактублар ёрдам мисол бўла олади.

Конференциянинг биринчи кунинда ядро қуролидан холи зоналарни барпо этишда халқаро тажриба ҳамда минтақавий хавфсизлик мавзусида амалий сессиялар бўлиб ўтди. Унда БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари ҳисобланган давлатлар вакиллари, Марказий Осиё мамлакатлари ташқи ишлари вазирлари, шунингдек, ОПАНАЛ, ЕХҲТ каби халқаро ташкилотлар томонидан юборилган соҳа мутахасссларининг маърузалари тингланган. Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш шартлари, бу борадаги муаммолар ва уларни ечиш усуллари бўйича фикрлар алмашилиб, баҳс-му-

нозаларал ўтказилди. Шунингдек, анжуманнинг биринчи кунинда Марказий Осиё мамлакатлари ташқи ишлари вазирларининг Баёноти имзоланди.

Тошкентда икки кун давом этган «Марказий Осиё - ядро қуролидан холи зона» мавзусидаги халқаро конференция 16 сентябрь куни ўз иштини якунлади.

Таъкидлаш жоизки, Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш, фақат минтақа хавфсизлиги учун эмас, балки халқаро хавфсизлик тизимини яратишда ҳам муҳим қадам бўлажаги шубҳасиз.

Хусусан, мамлакатимиз Президент Ислон Каримов конференциянинг очилиш маросимида сўзлаган нутқида Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш йўлидаги минтақавий хавфсизликни таъминлаш йўлида амалга оширилаётган тадбир-

ларга тўла мос келишини алоҳида таъкидлади. Анжуманнинг иккинчи иш кунинда «Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома талабларини бел-

килот вакиллари Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш йўлидаги минтақавий хавфсизлик тизимини тарқатмаслик йўлидаги хамкорликни кенгайтиришга тайёр эканини айтди.

Шу ўринда айтиш керакки, мазкур конференцияда ўқилган маърузалар, билдирилган фикр-мулоҳазалар жаҳонда оммавий қирғин қуролини тарқатишнинг олдини олиш ва ядро қуролидан холи зоналарни яратиш йўлида давлатлараро ҳамкорликни янада ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этади.

Анжуманда иштирок этган эллик олти мамлакат ва йигирмага яқин халқаро таш-

килот вакиллари Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш йўлидаги минтақавий хавфсизлик тизимини тарқатмаслик йўлидаги хамкорликни кенгайтиришга тайёр эканини айтди.

Конференциянинг ёпилиш маросимида Президентнинг Давлат маслаҳатчиси В.Норов ва бошқа расмий кишилар иштирок этди. Халқаро конференция иштирокчилари шу кун Самарқанд зиёратига жўнаб кетди.

СУРАТЛАРДА: «Марказий Осиё — ядро қуролидан холи зона» мавзусидаги халқаро конференцияси пайтда. Рустам Шарипов олган суратлар.

Илгари, хабар бериб ўтганимиздек, Ўзбекистон пойтахтига Шанхай шаҳри делегацияси ташрифи бўлди. Ушбу ташриф чоғида Тошкент шаҳар ҳокимлигида бошқармалар ва бирлашмаларнинг раҳбарлари билан учрашув бўлиб ўтди. Унда биродарлашган шаҳарлар ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларнинг янада мустаҳкамлаш масалалари муҳокама этилди.

Меҳмонларни қутлар экан Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари А. Миржалилов ана шундай учрашулар аҳамиятини таъкидлаб, Тошкентнинг тарихи ва бугунги кунини ҳақиқат қисқача ҳикоя қилиб берди.

Маълумки, Ўзбекистон билан Хитой Халқ Республикасини кўп йиллик алоқалар боғлаб туради. Бундан икки йил муқаддам дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш мақсадида икки давлатнинг икки шаҳри — Тошкент билан Шанхай ўртасида биродарлашув тўғрисидаги шартнома имзоланган эди. ХХРнинг энг йirik шаҳри бўлган Шанхай ўзининг 700 йиллик тарихига эга. Унинг майдони 6300 квадрат километр ташкил этади, аҳолиси 17 миллион кишидан ортиқ (шулардан уч миллионини бошқа жойлардан келганлар ташкил этади). Меҳмонлар таъкидлаб ўтганидек, Тошкент билан таққослаганда Шанхай аҳолининг зичлиги боисдан «унчалик сокин бўлмаган шаҳардир». Агар Хитой пойтахти — Пекин сиёсий марказ деб ҳисобланса, Шанхай иқтисодий ва маданий марказ ҳисобланади. Шаҳарнинг иқтисодий салоҳияти асосларини sanoatнинг олти тармоғи — металлургия, (жумладан пўлат эритиш), машинасозлик, энергетика, кимё, шунингдек алоқа ва маъиший техника воситалари ишлаб чиқариш ташкил этади.

— Бизнинг давлатларимиз — деда делегация бошлиғи, Шанхай халқ ҳукумати ташқи ишлар қўмитаси бошлигининг ўринбосари Юй Пэннань, — азалдан бери ҳам дўс-

тона, ҳам иқтисодий алоқалар — савдо ва ишлаб чиқариш алоқалари ўрнатиб келмоқда. — Масалан, Тошкентда ХХР билан ҳамкор-

да. Бирок иқтисодийнинг режалари даври мамлакатнинг «учинчи индустрияси» бўлиши молия, савдо, алоқани ривожлантиришда ўзининг

«Бир марта кўрган афзапроқ»

лида «Тошинтерм» қўшма корхонасининг очилганлиги ушбу фикримизга яққол далилдир. Биз республиканинг сўнгги йиллардаги ўзгаришлар билан ҳам танишимиз. Ушбу ташрифимиздан қўзғалган мақсадимиз ўз қўшимчи билан кўрган ўзаро ҳамкорлик ришталарини мустаҳкамлашдир. Уйлаймизки, шаҳар раҳбарлари ва мутахассслари билан бўлган фикр айирбошлашлар бизга икки томонлама имкониятларимизни янада яхшироқ чамалашга ва икки томонлама муҳим битимларга келишимизга ёрдам беради. — Хитой қадам-қадам янги бозор муносабатларига кириб бормок-

— деб сўзида давом этди жаноб У Чэнлин. — Бу аэропортнинг биринчи навабтини биз 1999 йилнинг октирида ниҳоятга етказишни кўзлаганимиз. У жаҳондаги энг йirik аэропортлардан бири бўлади ва бир йилда 18 миллиондан зиёд йўловчига хизмат кўрсатади. Биз шунга ҳам унинг билдиришимизки, у бизнинг масофаларимизни яқинлаштиради ва тўғрисида тўғри Шанхай — Тошкент авиалинияси очилади.

Тошкент — Шанхай

«Бир марта кўрган афзапроқ»

Тошкент шаҳар ҳокимлигида шаҳар эпидемияга қарши кураш фавқулодда комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда туман ҳокимлари, шаҳар хизматлари, тегишли муассаса ва ташкилотларнинг раҳбарлари иштирок этдилар. Мажлиси ушбу комиссия раиси, Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шўҳрат Жалилов олиб бори.

Мажлисда вабо ва бошқа ўта хавфли юқумли касалликларни кўпчи мамлакатлардан Тошкент шаҳарига кириб келишининг олдини олиш ҳақидаги масала муҳокама этилди.

Ушбу масала юзасидан ахборот берган шаҳар санитария-эпидемиология бош бошқармасининг бошлиғи Абдулла Мирзаев Тошкент билан қўшни республикалар баъзи туманларида мураккаб эпидемиология вазияти юзга келганлигини айтди. Шунинг учун бундай шартларда хавфли юқумли касалликларнинг шаҳарга кириб келиши ва тарқалишига йўл қўймайлик юзасидан барча профилактика ишларини кескин қўчайтириш талаб этилади.

Тошкент шаҳрига озиқ-овқат маҳсулотлари, айниқса гўшт олиб кирилиши устидан назоратни қўчайтириш учун ҳамма чораларни кўриш даркор. Чегарадан ўтаётган шахсларни тиббий қўриқдан ўтказишни йўлга қўйиш талаб этилади. Шу билан бирга аҳоли турар жойларидан ахлатларни ўз вақтида олиб чиқиб кетиш, дехон бозорларида тозаланиш қатъий риоя этиш, сув хавзаларининг ифлосланишига йўл қўймайлик жуда муҳимдир.

Мажлисда хавфли юқумли касалликларнинг четдан кириб келиши ва тарқалишининг олдини олиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар қўриқ-сатилган қарор қабул қилинди.

СУРАТДА: Шанхай шаҳри делегацияси аъзолари Тошкент ҳокимлигидаги учрашув пайтда. Рашид Галиев олган сурат.

КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

Тошкент шаҳар ҳокимлигида шаҳар эпидемияга қарши кураш фавқулодда комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда туман ҳокимлари, шаҳар хизматлари, тегишли муассаса ва ташкилотларнинг раҳбарлари иштирок этдилар.

Мажлиси ушбу комиссия раиси, Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шўҳрат Жалилов олиб бори.

Мажлисда вабо ва бошқа ўта хавфли юқумли касалликларни кўпчи мамлакатлардан Тошкент шаҳарига кириб келишининг олдини олиш ҳақидаги масала муҳокама этилди.

Ушбу масала юзасидан ахборот берган шаҳар санитария-эпидемиология бош бошқармасининг бошлиғи Абдулла Мирзаев Тошкент билан қўшни республикалар баъзи туманларида мураккаб эпидемиология вазияти юзга келганлигини айтди. Шунинг учун бундай шартларда хавфли юқумли касалликларнинг шаҳарга кириб келиши ва тарқалишига йўл қўймайлик юзасидан барча профилактика ишларини кескин қўчайтириш талаб этилади.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов 15 сентябрь куни Озарбайжон ташқи ишлар вазирлиги Гасан Гасановни ва БМТ Бош котибининг ўринбосари Владимир Петровскийни қабул қилди.

● Президент Ислон Каримов жарроҳларнинг иккинчи анъанавий «Воҳидовхонлик» илмий-амалий конференцияси иштирокчиларини самимий қутлади. Бугун иш бошлаган ушбу анжуман академик Восит Воҳидов таваллудининг 80 йиллигига бағишланган бўлиб, унда МДХ ва Болтиқбўйидаги 9 давлат олимлари ва жарроҳлари иштирок этмоқдалар.

● Бугун Италия Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси Романо Продининг Ўзбекистонга расмий ташрифи бошланди.

● Хоразм вилояти деҳқонлари 27 минг тонна сара уруғлик пахта тайёрлаб, бу борадаги давлат буюртмасини бажардилар.

● Кеча Тошкентдаги «Экспомарказ»да Марказий Осиё республикалари II тўқимачилик ва чарм саноати кўргазмаси очилди. Унда АҚШ, Германия каби жаҳоннинг 12 та тараққий этган давлатлари ўз маҳсулотларини намойиш этмоқдалар.

● Ховос туманидаги Тожикистон билан туташ, 80 минг гектарли ҳудудни эгаллаган Баландақир қишлоғига Сирдарё суви деярли 1000 метр баланликка, 54 километр узунликка кўтариб берилди. Бу ерда тиббий марказ, замонавий бозор, 740 ўринли замонавий мактаб, замонавий новвойхона ишга туширилди, 74 километр масофага газ қувурлари тортилди. Шу муносабат билан ушбу қишлоқ оқсоқоллари Президент Ислон Каримовга чексиз миннатдорчилик мактуби йўлладилар.

● Қўқонда Бухорининг 2500 йиллигига бағишлаб ушбу қўқна шаҳар халқ амалий санъати усталарининг кўргазмаси ўтказилди.

● Тошкентлик 17 ёшли истеъдодли шахматчи Рустам Қосимжонов халқаро гроссмейстер унвонига сазовор бўлди.

● Жиззах шаҳрида 12 гектар майдонни эгаллаган, 1500 ўринли «Ёшлик» спорт мажмуаси, «Манабат ва маърифат» маркази, «Бахт уйи», чойхона, фавворали хиббонлар барпо этилган «Истиқлол» боғи тантали вазиятда очилди.

ЖАХОНДА

● Буюк Британиянинг машҳур «Керзон Пресс» нашриёти Президент Ислон Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққий катталари» китобини инглиз тилида кўп нусхада нашр этди.

● Нью-Йоркда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг навбатдаги сессияси иш бошланди. Унинг кун тартибидидаги энг асосий масала БМТнинг ўзини ислоҳ қилиш билан боғлиқдир.

● Бугун Франция пойтахтида Россия кредит берувчи давлатларнинг «Париж клуби»га аъзоликка қабул қилиниши қўйилмоқда.

● Исроил яқинда рўй берган портлашлардан сўнг Иордан дарёсининг фарбий соҳилида одамлар ва товарларнинг яна эркин ҳаракат қилишига ижозат берди. Айти пайтда Фаластин мухториятининг бу қисмини умумий қамал қилиш давом этапти. Шунингдек, Исроилга тижорат, шифокорлик билан шугулланувчи халқаро ташкилотлар ходимларидан иборат 2 минг нафар фаластинликнинг киришига ҳам рухсат берилди.

● Сўнгги парламент сайловларида ғалаба қозонган социалистлар томонидан тузилган Франция ҳукумати сайловлар пайтида ваъда қилинганидек, 1998 йилнинг 1 январидан мамлакатдаги ходимларнинг ҳозирги ҳафталик иш вақтини 39 соатдан 35 соатга қисқартириш тўғрисида қарор қабул қилди.

● Қарағанда вилоятида топилган йirik мис қонига Қозғистон Президенти Нурсултон Назарбаев шарофига Нурқазон номи берилди. Буюк Британиянинг «Казминко» компанияси ишга тушираётган ушбу қонда қариб 3 миллион тонна мис захираси бор, деб ҳисобланмоқда.

● Атлантика океанидан Германияга қарашли «ТУ-154» ҳамда АҚШнинг С-141 юк самолётларини қидириш давом этмоқда. 33 нафар экипаж аъзолари ва йўловчилар бўлган, бири Боннда Жанубий Африка Республикасига, иккинчиси Намибиядан Жанубий Африка Республикасига йўл олаётган бу икки самолёт ҳавода бир-бири билан тўқнашиб кетган, деб таҳмин этилмоқда.

● Хиндистонда 300 нафар йўловчи бўлган йўловчи поезд 5 та вагонининг дарёга қулаб тушиши оқибатида 56 киши ҳалок бўлди, 200 га яқин одам жароҳатлар олди. Бу йил бошидан бери Хиндистонда рўй берган энг мусибатли ҳалокатдир.

● Чили парламентини ниҳоят эр-хотинларга ажратишга рухсат берадиган қонун қабул қилди. Шу пайтгача Чили ажратиш маън этилган дунёдаги яққо ягона мамлакат ҳисобланарди.

II Марказий Осиё уйинлариди

ЮРТДОШЛАРИМИЗ ЗАФАРИ

Алматида II Марказий Осиё уйинлари қизгин давом этмоқда. Аввал хабар бериб ўтганимиздек, Ўзбекистон спортчилари дастлабки олтин медалларни қўлга киритдилар. Даволичилигимиздан Андрей Штурбабин, Фарход Тураев ва Армен Багдасаровлар юксак маҳорат кўрсатиб ўз вазн тоифаларида голиблик шохсупасига кўтарилдилар.

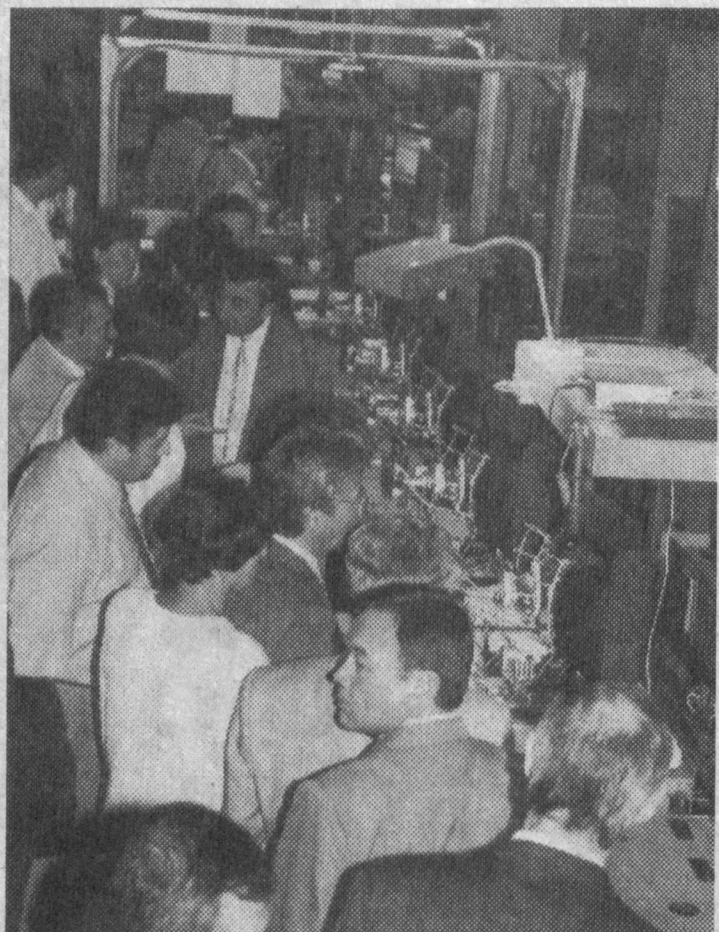
Баскетбол бўйича Ўзбекистон терма жамоасининг қизилари Қирғизистон баскетболчилари устидан 90:74 ҳисобида голиб қолдилар. Волейбол бўйича эркаклар терма жамоамиз эса шу мамлакат волейболчиларининг 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Волейбол бўйича Ўзбекистон аёллар терма жамоаси эса Қирғизистон командида Фархад балинд қолдилар.

Хондамир СОЛИХОВ

«СОНИ» ТОШКЕНТДА ТАЙЁРЛАНАДИ

ши билан жуда машҳурдир. Бу ўринда шуни ҳам айтиш керакки, сўнгги чорак аср давомида Япониянинг бу фирмаси жаҳонда «Тринитрон» телевизорларидан 100 миллион дондан кўпрогини сотди.

«Фотон»да ишлаб чиқарилаётган телевизор 60 дастурни кўрсата олади. У шу билан биргаликда дастурларни ёдда сақлаб қолиш, уйку таймери, электрон кўнғироқ бошқарувнинг ташқарига чиқариладиган пултига, бошқа қулайликларга эгадир.

Бундан бир неча йил аввал Тошкентдаги корхонада Япониянинг машҳур «Сони» компанияси телевизорлари ишлаб чиқариш мумкинлигини ҳаёлимизга келтирган эдикми? Бугун эса мустақил мамлакатимизда хорижий сармоядорларга яратилган қулай шарт-шароитлар туфайли бу ҳатто орзу қилинмаган режа амалга ошмоқда.

«Фотон»да Япония технологияси ва лицензияси асосида «Сони РВ-21Т I К» русумидаги рангли телевизорлар тайёрлашга киришилган кун ишлаб чиқаришимизни жаҳон даражасига кўтариш нуктаси бўлди, дейиш учун ҳамма асослар бор, — дейди ушбу очик турдаги хиссдорлик жамияти бошқарувининг раиси В. Г. Татеосов. — Янги ишлаб чиқаришни ташкил этиш биздан жуда катта савий-ҳаракатларни талаб қилди. Шерикларимиз корхонага зарур жиҳозларни етказиб бердилар, мутахассисларимизни уларда ишлашга ўргатдилар. Япон томони тақдим этган техник ҳужжатлари асосида ўзимиздаги мавжуд телевизорлар йиғадиган конвейер линиясини модернизация қилдик. Шу билан бирга конвейерни керакли қисмлар билан таъминлаш инфратузилмасини яратдик.

Ишга туширилган йиғув линиясидан ҳар ойда 3 мингта рангли телевизор тушади. Мутахассисларимиз томонидан бозорни ўрганиш мақсадида олиб борилган маркетинг ишлари, худди шу — экранни 21 дюйм-ли телевизорлар аниқсара хариддорнинг эканлигини кўрсатди. Шу билан бирга «Сони» фирмаси томонидан патент олинган бу русумдаги «Тринитрон» кинескоплари тасвири бутун экранда гоёт сифатли кўрсати-

Янги телевизорларни «Сони» фирмасининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси савдога чиқаради.

— Ваколатхона ташкил этилгандан буён ўтган 2,5 йил ичида, — дейди унинг менежери Т. Абдуллахонов, — биз сервис нукталарига эга бўлган фирма магазинлари шохобчаларини очдик. Бу сервис нукталари учун бутловчи ва эҳтиёт қисмларни Германиядан оламиз. Шуни айтишим керакки, Тошкентда ишлаб чиқарилаётган «Сони» русумидаги телевизорларнинг нархи ҳозир Англиядан келтирилаётганларидан арзон бўлади.

Келажақда «Фотон» хиссдорлик жамиятида япониялик шериклар ёрдами билан иккинчи йиғув линиясини ҳам ишга тушириш мўлжалланган. Ана ўшанда корхонада ойига 10 мингтага рангли телевизор ишлаб чиқариладиган бўлади. Умуман эса бу янги ишлаб чиқариш «Сони» фирмаси технологияси бўйича турли-туман бошқа радиоэлектрон аппаратураларни тайёрлаш имконини ҳам беради.

— Ишда жуда пухталиқ, махсуслот сифатида юксак талабчанлик Япония мутахассисларига хос хислатдир, — дейди «Фотон» хиссдорлик жамиятининг бош муҳандиси А. Н. Христич. — Биз ҳам худди улардек ишлашга ҳаракат қиламиз. Янги йилдан бошлаб 25 ва 29 дюйм-ли «Сони» телевизорларини йиғишга киришамиз. Бунда телевизорларнинг корпуси ва баъзи бутловчи қисмлари корхонамиз цехларида тайёрлана бошланишини алоҳида таъкидламоқчиман. Бунинг учун бизда ҳамма жиҳозлар мавжуд.

СУРАТЛАРДА: «Фотон» хиссдорлик жамиятида «Сони» русумидаги телевизорларни тайёрлаш бўйича янги ишлаб чиқаришнинг очилиш пайтидан лавҳалар.

Валерий Харитонов олган суратлар.

ҚУШ ТИЛИНИ БИЛГАН СОЗАНДА

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абдумутал Абдуллаев ижро этган куйларини радиога, «ойна жаҳон»да, видео-аудио кассеталарда эшитганимда, ҳар гал ниҳоятда ҳаяжонланаман. Катта ҳаёт йўлини босиб ўтган санъаткор орзу-умидларини, армонларини ифодаласа керак-да, бу гоҳ мунгли, гоҳ шўх садолар...

Шундай ўйлар А. Абдуллаев истиқомат қилган муътабар хонадонга бошлади. Саккиз фарзанд, келинлар ва қуёвлардан иборат давранимизда суҳбат қилиб кетди. Санъаткорнинг таржimai ҳолидан лавҳалар келтирилди.

1922 йил Абдумутал ота Тошкентдаги мусика билим юртига ўқишга кирган эканлар. Устоз созанда-лар Шораҳим Шоумаров, Абдусоат Ваҳобовлардан сабоқ олганларидан фахрланар эканлар. 1927 йили Шарқ бўлимининг танбур, ашула ва маком синфини тамомлаб, Ўзбекистон радиосида иш бошлаганлар. Дастлабки устозлари — тоғалари Мулла Тўйчи хофиз, поччаси Шораҳим Шоумаров, бастакор Юнус Ражабийлар бўлдилар. Санъаткор «Сегоҳ», «Чоргоҳ», «Чўли Йорк», «Тановар», «Каринаво», «Кўшчиноҳ» каби куйларни худди ўша йиллари маромга етказиб ижро этишни ўрганди. Инсонга, унинг олижаноб интилишлари, бунёдкорлик фаолиятига, гўзаллигига меҳр қўйди. Гўзаллиқни табиатда бизни ўраб олган муҳитда ҳам кўрсатди.

— Отам табиатни ниҳоятда яхши кўрардилар. Ма-на шу ям-яшил боғ ҳам отамдан мерос. Боғимизга ҳамманинг ҳаваси келади. Жамики, мевали дарахт, турфа хил гуллар ҳам шу ҳовлида. Ҳовлидаги товусларнинг гўз юришлари, қушларнинг чуғур-чуғури жаннат таърифини эсга соларди. Дарвоқе отам қушларга алоҳида эътибор берардилар. Шу сабаб уйимизда хилма-хил сайроқи қушлар бўларди. Уларнинг овозини тинглардилар, энг сайроқисини эса саралаб олиб, уларга тарбия бермоқчи, «созламоқчи» бўлардилар. Қушларнинг сайроғидан оҳанг танлардилар. Мусикани қуш тили деб билардилар.

Бир кун отам тоғдан бўлбул полапонларини олиб келдилар. Аввалига ҳайрон бўлдик, чунки отам — «Булбулни қафасда сақласа ўлиб қолади», дердилар. Кейин билсам бу қушларни онаси унутиб қўйган экан, отам уларни қаровсиз ноубуд бўлишини уйлаб олиб келибдилар. Уни авайлаб парвардиладик, қуш бизникида анча яшади, бизларга ўрганди. Анча оёққа турган қушларни отам тоғга олиб бориб қўйиб юбордилар, — деб ҳикоя қилди тўнғич қизлари Дилором опа.

Даврада ўтирган Абдумутал отанинг ўртанча қизлари Дилбар опа суҳбатга қўшилди.

— Хали-хали ёдимда. Отам Ўзбекистоннинг қайсидир вилоятга гастролга борганларида йўлдан адашиб қолишибди. Йилжиз қолган созандалар танбур чертиб хунобларини ёзибдилар. Шу пайтда атрофларида барча чўл жониворлари ҳозир бўлишибди. Қарангки, жониворлар ҳам мусикани тушунар экан.

Навбатдаги ҳикояни Абдумутал отанинг рафиқаларидан эшитдик.

— Шўролар даврида танбур чалиш умуман тақиқланган вақтлар бўлган. Уша йили концертларда ҳам фақат дутор билан иштирок этардилар. Навбатдаги концертда у киши дутор билан чиқишлари лозим эди. Зал оддилар билан гавжум. Бир маҳал саҳнага танбур билан чиқиб келдилар. Зал жим-жит. Шундай куй ижро этиладилар, залдаги гулдўрос қарсақлар, томошакўрларнинг ўриндиларидан тўғиб олқишлашлари, уларнинг ҳаяжони хали-хали ёдимда.

Шипга осилдик қатор танбур-у дуторларни кўриб ҳавасим килди. Бирини олиб томоша қилдим, торларини аста чертиб кўрдим. Хайратландим. Сабаби у соддагина чолгу бўлиб кўринарди-ю овози, тарадиган куйлари ёшу қарини лол қолдирарди. Уста Абдумутал асаган, сўнгра чертган бу танбурнинг қосаи ҳам нок шаклида, ичак пардали, дастаси ҳам узун бўлиб, садаф билан безатилган экан. Нозик «хис пардасини» бармоқ билан босиб торни чертган эдим баянда товус таралди. Ҳавасим ортди!

— Бундай чолгу устидан кўп ишлармидилар? — сўрадим мезбондан.

— «Созни тез яратиб бўлмади» — дердилар Абдумутал отанинг. Тут ёки ёнғок дарахтидан созопоб дасталарни, новдаларни танлаб олиб офтоб тушмаларини жойда узоқ сақлардилар. Салқинда қуриган, анкироғи тобланган қалин ёғоч, нозик дасталарни намлаб ҳам турардилар. Йиллар ўтиб соза ярайдиган «масаллиг» тайёр бўларди. Шундан кейин уста пазанда сингари уни «пиширар» эдилар. «Коса»ни дастага улаганларида ҳам ишлов берардилар, торнинг овози ҳам шакли ҳам соз бўлишини иштардилар.

Ҳа, Абдумутал ота куй ижро этганида унинг торидан янграган наволар, ҳар қандай қалбини ларзага келтирарди, ҳаяжонга соларди. У қуш тилини билган, унинг сайроқилик сирини ўрганган. Шу боис у созини олиб черта бошлаганида, сайроқи қушлар ҳам танбур дастасига қўнганлар, қуш тилини билган созандага ҳавас қилганлар.

Феруза МУҲАММАДЖОНОВА.

Хушхабар

УЧ ЭГИЗАК МУБОРАК!

Шайхонтоҳур туманидаги Зангиота маҳалласида истиқомат қилувчи Лутфулла ва Зулхумор Раҳматовларнинг оила аъзолари икки баробарга кўпайишди. Хонадон соҳибаси Зулхуморхон бирданга уч фарзанд — Ҳасан, Ҳусан ва Фотималарнинг онаси бўлди. Уч ёшли Камол эса эндиликда уч ука-сингилга опа.

— Маҳалламизнинг фариштаси бор, десам янглишмайман, — дейди Зангиота маҳалласи хотин-қизлар кенгаши раиси Маҳмудахон Рихсиҳжаева. — Бир қанча оилаларда 3 тадан эгизаклар дунёга келган. Юз ёшдан ошган кексаларимиз маҳалламиз фахридир.

Туман солиқлиқ сақлаш бўлими томонидан белгиланган шифокор Муқаддамхон Усмонхўжаева эгизакларнинг ҳар дақиқасини назорат этмоқда. Ушбу қувончли кунда оилага келган шаҳар Қизил Ярим Ой жамиятининг туман бўлими, туман хотин-қизлар кўмитаси, «Соғлом авлод учун» республика жамғармасининг шаҳар бўлими вакиллари чақалоқларга атаб махсус совғаларни топширдилар.

Мухтор
СУЛАЙМОНОВ.

Дунё харитасида икки юздан зиёд мамлакатлар қайд этилган. Улар ҳудуди, аҳолиси, сиёсий тузуми, иқтисодий имкониятлари жиҳатидан хилма-хил бўлиб, бир-бирига сира ўхшамайди. Аммо узоқ эмас — яқинда, қадим эмас — бугунда бутун бошли Эвергриния деган кўп миллатли, федератив давлат борлиги, ушбу давлатга ҳозир Мировод туманидаги 110-мактабнинг 11-синфида ўқийётган Аъзам Нортоев бош вазир этиб тайинланганлигидан хабарингиз борми? Аъзамнинг синфдоши Рустам Шамсиев ҳам бу давлатда катта «мансабдор» яъни «Эркинлик» радиостанциясининг директори бўлиб ишлайди. Ишонмадингиз-а? «Ҳазил», деяписизми? Йўқ, унчалик эмас. Келинг, яхшиси, гапни «узоқроқдан» бошлайлик.

Айтийлик, сиз давлат тузилиши, вазирликлар фаолияти, иқтисод, сиёсат, савдо ва ҳоказо соҳалар бўйича муайян билим ва тасаввурларга эгасиз. Ҳўш, сизга ўша билимларингизни шу заҳотиёқ амалда қўллаш учун имконият берилса, ишни нимадан ва қай тарзда бошлардингиз? Ёшлар мамлақати бўлмиш Эвергринияда худди ана шундай имкониятлар мавжуд. Шу жойда «Эвергриния инфо» газетасида босилган мақоладан кичик парча келтирамиз: «Қўлаб ҳамюртларимиз ўзларини бизнес соҳасида синаб кўришга аҳд қилишяпти. Уларга иш бошлаш учун банкдан кредит бериш йўлга қўйилди. Кредит эвазига тоовон фоиз олинмайди. Банкдан қарзларни узиш муддати ҳам чегараланмаган...» Эвергриниянинг пул бирлиги — 1 грин — 0,55 АҚШ центига тенг. Кўриб турганингиздек, пулнинг «қуввати» чакки эмас. Тадбиркор учун яна нима керак? Сиз балки: «Кимда пул кўп бўлса, «тадбир» ҳам ўшанда бўлади-да», — дерсиз. Гапингизда жон бор. Лекин молиявий жиҳатдан ишни ҳамма тенг бошлаган. Яъни,

мамлакатнинг барча фуқароларига даставвал 30 гриндан пул тарқатилиб, сўнгра эркин иш қўришлари учун қизгин фаолият бошланди. Аввалига жами савдо тармоқлари, ошхоналар, шунингдек, маийшй хизмат ва маданий иншоотлар (устахона, сартарошхона, кинотеатр, видеобар ва ҳоказо)нинг «ким ошди» савдоси уюштирилди. Кўчмас мулк сотиб олдингизми — демак ҳамма ишларни юришти изми қўлингизда деяверинг. Ана энди кимнинг нималарга қодир эканлиги аён бўлади.

Бипасизми?

ЭВЕРГРИНИЯ — ЁШЛАР МАМЛАКАТИ

Шундан келиб чиқиб, тез орада ишлари юришиб, «миллионер» бўлганлар ҳам ёки аксинча, ҳамма мулкларини сотиб, банкротга учраганлар ҳам кузатилди. Мабоодо сиз сиёсатга қизиқсангиз, бунга ҳам кенг йўл очик; мамлакат конституцияси доирасида иш қўрувчи сиёсий партия тузиб, сайловларда қатнашишингиз мумкин. Айтгандай, миросбодлик мактаб ўқувчиси Аъзам Нортоев ҳам «Яшил олам» партиясидан бош вазирликка сайланган. Бу партия аъзоларининг сонини (53 нафар) жиҳатидан «Халқ партияси» (82 нафар)дан сўнг иккинчи ўринда туради.

Демократик Эвергриния мамлақати ҳақида қисқача маълумотлар:

Аҳолиси — кўп миллатли, МДХ давлатларидан тўпланган 400 нафарга яқин йигит-қизлардан иборат. Ҳудуди тахминан бир неча квадрат километр. Пансионат атрофидан

боғ-роғлар, дарё ва кўллар ҳам мамлакат худудига қиради. Давлат тиллари 3 та — киргиз, инглиз ва рус тиллари ҳисобланади. Эвергриния ўз мадҳияси, конституцияси, оқ фонда яшил дарахт тасвирланган байроқ ва гербига эга. Давлат бошлиги — президент ҳисобланади.

Бу мўъжизалар мамлакатининг қаерда жойлашганлиги билан қизиқяписизми? Кўшни Қирғизистоннинг Исиккўл бўйидаги сўлим оромгоҳларидан бири икки йилдан буён ана шундай митти мамлакат мақомини олган. «Сорос-Қирғизистон» жамғармаси» ҳомийлигида ёшларга ижтимоий ва иқтисодий билимлар ҳамда амалиётни нуқур ўргатиш-дастурига кўра, бу йил 4 нафар ўқувчидан иборат Ўзбекистон вакиллари ҳам Эвергринияда бўлдилар. Делегация раҳбари Абдусамат Ҳидояттов шундай дейди:

— Бизнинг вакилларимизни жуда илиқ қутиб оlishди. Мени айниқса қувонтирган нарсаси шу бўлдики, тўрт нафар ўқувчимиз фақатгина «фуқаро» мақомида қолганлари йўқ. Улардан бири бош вазир, яна бири маориф ва маданият вазирининг ўринбосари, бири эса вакиллар палатаси раҳбарининг котиби этиб сайландилар. Келажақда ҳам улар ана шундай масъул вазифаларга лойиқ мутахассислар бўлиб етишишса, ажаб эмас.

Биз мактабда ўқийтган «бош вазир» ва бошқа «ҳукумат аъзолари» билан суҳбатлашдик. Уларнинг хизмат давомида мамлакатда қандай қарорлар чиқарганликлари ва шунга ўхшаш бошқа «давлат ишлари»ни қандай ҳал этганликлари билан қизиқдик.

Ҳа, умуман олганда, Бош вазир бўлиш ҳам жуда зўр-да, шундай эмасми?

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

СУРАТЛАРДА: Эвергриния «давлати»нинг пул бирикляри — «грин»лар шундай кўринишга эга.

Юзларида қулғу барқ урган қизлар, элимнинг эртасин боғбони сизлар! Рашид Галиев олган сурат-лавҳа.

Ўлкамизда пишиқчилик да-
врлари, шунингдек, йилнинг
салқин паллаларида болалар-
да пешоб тутабилмаслик дар-
ди кўзгади. Мазкур ҳолат кў-
пинча асаб тизими ёки пешоб
йўли аъзоларининг ҳасталик-
лари асорати бўлиши мумкин.
Нафақат болалар, усмирлар-
дагина эмас, балки катта ки-
шиларда ҳам пешоб тутабил-
маслик дарди учраб туради.
Баъзи кишиларда ҳам бу вақ-
ти-вақти билан содир бўлиб
турса, айримларда муттасил,
сурункали тус олган бўлади.
Қуйида пешоб тутабилмас-
лиқнинг жуда оддий, беозор
давралари ҳусусида маълумот-
лар келтирамиз.

• Ёш болалар тунда тагини хўл қилиб қўйишни чеклаш учун улар-
ни ўз ихтиёрлари билан, айниқса
ётишдан олдин сийишга ўргатиш
даркор, болалар уйқудан аввал
шуртанг нарсас, жумладан курут,
шурданак ёб ётадиган бўлса, ур-
нини хўллаб қўйиши қамаяди.

• Қовуғи сустроқ болалар узум,
сарсабил, олхури, нок, полиз маҳ-
сулотлари бўлмиш тарвуз, қовун,
шунингдек бодринг, ошқовоқли
таомларни истеъмол этмасликлари
лозим.

• Болалар уйку олдидан суяқ-

лик ичмасликлари керак. Ухлашда
чалканча, кифти билан ҳамда қорин
билан ётмасдан, балки ёнбошлаб ух-
лаш тагини бемавруд хўл қилиб
қўйишдан сақлайди.

• Қовуғи сусти кишилар вақти-вақ-
ти билан киндикларига тоза асал
суртиб туришлари тавсия этилади.

• Халқ таъбаотида энг синалган
давралардан яна бири қизилпойча

Маспаҳатлар

БЕОЗОР МАПҲАМПАР

(сарик чой, далаҷой, русча-зверо-
бой) билан эрбаҳоси утларининг
аралашмаси ҳисобланади. Бу икки
ғиёх қўшилмасидан дамлама ичи-
юрилса фойда беради.

• Баргизуб (зуботурум) шарбати, шу-
нингдек ғиёхнинг барг дамламасидан
ичиб туриш ҳам пешоб тутабилмаслик-
ка ижобий таъсир кўрсатади. Бунинг
учун кукун ҳолига келтирилган баргдан
1 ош қошиқ олиб, 1 стакан қайноқ сув
билан 2 соат давомида дамлаб қўйи-
лади. Сўнгра сузилиб, қунига 4 маҳал
ош қошиқда овқатланишдан 20 дақиқа
олдин ичилади.

• Булдурғун (ежевика) ҳамда чер-
ника-сиёҳмева барглариининг сархили
ёки қуртилганидан 100 граммдан
олиб аралаштирилади-да, ундан
қайнатма тайёрлаб қунига 4 маҳал
ичиб турилади.

• Шивит (укроп) уруғларидан 1 ош
қошиқ олиб, 1 отакан қайноқ сувда
илиқ жойда, яхшии термосда дам-
лаб қўйилади. Шарбати бир йўла ичи-
б юборилади.

• Жағ-жағ ўсимлигининг сархил
шарбатининг 50 томчисига 1 ош қо-
шиқ сув қўчиб, қунига 3 маҳал ичи-
б турилади. Жағ-жағ ғиёҳи асосида
тайёрланган дамламадан фойдаланиш
ҳам мумкин. Бунинг учун 3 ош қошиқ
майдаланган ўт-ғиёх устига 1 стакан
қайноқ сув қўйилиб дамлама тайёр-
ланади. Шарбатидан чорак стакандан
4 маҳал ичилади.

• Мармарак (шалфей) ўтининг қу-
ритилгани асосида чой ёки дамлама
тайёрланиб қўнғил қутарғунча ичи-
б юрилиши мумкин. Бунинг учун 50
грамм ғиёх устига 1 литр қайноқ сув
қўйилиб дамлама тайёрланади.

• Умуман, қовуғи сусти кишилар бел
аъзоларини иссиқ тутишлари, жисмо-
ний меҳнат билан шуғулланишлари
лозим қилинади. Қадим замонлар-
да қовуғи бўш кишилар туя жуни-
дан қилинган белбоғлардан фойда-
ланганлар, айиқ териси туялган
жойларда ётганлар.

Маннон НАБИЕВ,
доришунос.

Дип тубидан

ОЛТИН КУЗ

Куёшнинг шуълалари иликроқ туюлди бу тонг. Аввалгидек куйдирмайди, эркалайди, Салқиндан сесканиб кетади киши: куз келибди-я!

Куз... Бир лаҳза махзун ҳаёллар сени чирмаб олади: йил бўйи нима қилдинг? Она табият кузга тугганини сенга туюлтирибди. Сен-чи, унинг бу ҳимматига нима деб жавоб қайтардинг? Бир тул ниҳол экдингми? Ёки бир қулоч арик қавладдингми? Табиатнинг ўзига хос сарҳисоб фасли бу олтин куз. Шаҳарнинг кузги боғларида кезасану дилингга учқун тушгандек бўлади. Беҳиштер пичирлайсан: яна кузга ётдик. Шукронамикин бу? Оҳиста-оҳиста тўқилаётган яроқларга монанд сатрлар ҳам оҳиста тизила бошлади.

Дарахтлардан учди яроқлар:
Ялтиради ҳув, яна мезон.
Сувлар худди кузгу яроқлар.
Нилий тусда жилмаяр осмон.

Ёз бўйи тинмаган дехқон.
Қаддин ростлаб, олар бугун тин.
Насибаси бут Узбекистон:
Чаноқларда ёнар, «оқ олтин»

Хиёбонлар узра сукунат
Юзларда, шивирлар бир сўз:
Атрофга бек, инсон бир мўддат,
Олтин куз бу, олтин куз

Қони тинган ўсимир мисоли,
Табиятда ажиб осойиш.
Олтин кузим, борми тисолинг,
Бердинг юртга зебу оройиш.

Куёш нури юзларда ўйнар,
Эркалайди танингини роҳат.
Она шахрим бағрида қайнар
Олтин кузга хос бир фазилат

Тиллоларин табият аста
Бу шундайин мўйсифат фасл.
Нигонларин уйчан шикаста —
Лекин баҳорин ёз каби асл!

Тошкентда куз,
Дилда уйғонар
Гўдак мисол жонсарақ туйғу.
Бўлса ҳамки қанча дилдор
Азал-азал шундай фасл бу!

Лекин қаёққа қарамаган, яшаш, яратиш завқи. Бир-бирдан утаман деган темир минора-кранлар Тошкентнинг одатий манзарасига айланиб қолган. Олтин куз келса ҳам шахримизда сокинлик сезилмайди. У ёниб ашайди, бағри ёниқ шаҳар бу. У йилнинг тўрт фаслида қайнаб туради.

Тошкентда куз
Фаввораларнинг
Заррасида унинг қўшиғи.
Ахир ким бор шу зарраларнинг
Бўлмаган асирю ошиғи!

Худди умр созиға ўхшаш,
Анҳорларнинг бўйлари сўлим.
Юзларининг силлаган бесас
Шабобанинг куйлари сўлим.

Сокин бугун она табият
Сарҳисобин қилган дехқондай.
Юрак тинмай қайнади фақат,
Фақат тинмас ҳар на имконда —
Бўлса барин она халқимга
Эхсон қилган зумрад шаҳар бу!
Олтин кузи шундоқ балкиган
Қайнашлари абад шаҳар бу!

Умр деганларнинг кузи бўлмас экан! Кундан-кунга бағри яшнаб, гўзаллашиб бораётган шахримиз шу ҳазонсиз умрга ўхшамайдими? Олти йилда жамоли олтимиз баробар очилиб кетгани шунинг белгиси бўлса не ажаб.

Олтин куз.
Унинг маҳзини ёзган билан адо бўлмади. Япроқларда куз, боғларда куз нафаси. Қушларнинг чак-чаклариди бир қадар беҳаловатлик. Лекин шаҳрининг бағридаги иштиёқ оташан нафас ўша-ўша.

Тошкентда куз. Жиндек файласуфона, жиндек мўйсифадона, лекин юракларга олам-олам қувонч солган мустақилликнинг қўни-қўни тўлиб келган олтинчи кузи бу!

Ғолиб МИРЗО.

Олтин кузнинг асал тухфаларига марҳамат!

Миробод тумани ҳар томондан қулай эрга жойлашгани учун унинг ҳудудига дов-дарахтлар, яшил зоналар ниҳоятда кўп. Айни пайтда туманда 350 саноат корхонаси ва турли ташкилотлар ҳам барки, улар шаҳар табиатига маълум миқдорда зарар етказиши сир эмас.

Хавога зарарли моддалар асосан қуйидаги корхоналардан чиқади: «Тошқимёшқоқмаш» заводи, «Фотон», «Утемирйўлмаш», ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узэлектроробпарат», «Ватан дие-ри» очик турдаги ҳиссадорлик жамиятлари.

1996 йилда туман бўйича хавога чиқарилган зарарли моддалар 1.168 минг тоннани ташкил этди. Бу албатта ундан аввалги йилдагига нисбатан 286 тонна қамлиги билан диққатга сазовордир. Ҳуш, бунга қандай эришилди? Уз-ўзидан маълумки, биринчидан

ишлаб чиқариш ҳажмини камайтириш, иккинчидан ишлаб чиқариш технологиясини янгилаш, чикинди-сиз технологияга ўтиш орқали, албатта. Шундай технологияларга мисол қилиб «Узэлектроробпарат» корхо-

Туманларда

ИЖОБИЙ
НАТИЖАЛАР

насидаги бир қатор тадбирларни — деталларни гальваник қайта ишлашга ўтказиш, ФВ-200 кўроғини ўшлаб қолувчи қурилмани ўрнатишни келтиришимиз мумкин.

«Утемирйўлмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам бир қатор янгиликлар жорий қилинди. Айниқса корхона ҳудудига ерларга тегишли ишлов берилди.

Қўмитамиз томонидан туманда текширишлар ўтказилганда бир талай нозикликларга дуч келдик.

Масалан, юқорида ижобий ишларни тилга олганимиз «Утемирйўлмаш» корхонасида чанг, газ тозаловчи 47 қурилманинг 8 таси ишга яроқсиз эканлиги аниқланди. Бу албатта барчамизнинг ранжитида. Айни пайтда хавога зарарли моддалар мет-эридан ортик чиқиб кетади.

1997 йилда туман бўйича ҳавони муҳофазалаш борасида 20 та тадбир ўтказиш кузда тутилган. Шундан ярами ўтказилди.

Хуллас туман ҳокимлиги, корхоналар раҳбарлари билан биргаликда туманнинг экологик ҳолати мунтазам назорат қилиб боришда, қоралар қурилмоқда. Бу ўзининг ижобий натижасини бериляпти, албатта. Олдимизда турган масалалар эса ниҳоятда вазъул. Инсон манфаатлари йилда шахримиз экологисини янада соғломлаштириш учун барча имкониятларини ишга солишимиз керак бўлади.

Нина БАЭЗМАН,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозир.

№ 8 (69) Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг саҳифаси

Пойтахтимиз Тошкент мустақиллик шарофати билан кун сайин чирой очиб бормоқда: равон кўчалар, қад кўтарган осмонлар бинолар, ям-яшил хиёбонлар боғлар унинг ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Бинобарин шу гўзал шахримизнинг ҳавоси мусаффо ва тоза бўлиши диққат-эътиборимизда турган асосий масалалардан биридир.

Шаҳримиз қиёфасига мос экологик вазиятни сақлаб қолиш мақсадида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, табиат инъомларидан оқилона фойдаланиш масалаларига ҳукуматимиз томонидан катта эътибор берилаётганини тўлиқ иш режамизга киритганимиз. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1996 йил декабрь ойида бўлиб ўтган сессиясида «Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилиниши муҳим аҳамиятга эга бўлди. 1997 йилнинг Инсон манфаатлари йили деб эълон қилиниши ва Президентимиз Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бугасида: хавфсизлик таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» янги китобларидаги кўрсатмалари ва қонун талаблари инсон ҳаётидаги муҳим ўрнини янада қатъий белгилаб берди. Улардаги қўйилган талаб ва қоидалар, йўл-йўриқлар шахримиздаги барча ташкилотлар, корхоналар ва фуқароларнинг қўлидаги ишларида асосий дастур бўлиб қолди.

Ўтган 1996 ва 1997 йилнинг ярим йилида 374 тадбир ўтказиш белгиланиб, унга 139,4 миллион сўм маблағ ажратилган эди. Шундан 174 тадбир атмосфера ҳавосини муҳофаза этишга, 149 тадбир сув муҳофазасига бағишланган эди. Амалда 207 тадбир бажарилди (бу умум режанинг 60 фоизини ташкил этади). Атмосфера ҳавоси муҳофазаси бўйича 143 тадбирга 41,3 миллион сўм сарф этилган бўлса, сувлар тозаланиши сақлаш учун 82 тадбир ўтказилиб, қарийб 58 миллион сўм сарфланган.

Режада белгиланган тадбирлар тўлиқ амалга оширилмаган бўлса ҳам зарарли моддаларни ҳавога чиқариш 2400 тоннага камайди. Очик сув ҳавзаларига қикинди сувларни ташлайдиган 4 манба тугатилди. Натижада 4298 куботонна зарарли оқова сувлардан халос бўлдик. Олтига айланма сув таъминоти ишга туширилди. Натижада ишлаб чиқариш учун тоза сув йиллиги йилга 3017 кубо тоннага етди. Бу вазифаларни амалга оширишда шаҳардаги қўпгина ишлаб чиқариш корхоналари атроф-муҳитни муҳофаза қилишдек олжаноиб ишга вийдонан ёндошиб, тадбирларини ўз вақтида бажараётганини айтиб ўтишимиз керак. Биз саноат корхоналарининг зарарли қикиндилари ҳақида кўп гапирмиш. Шаҳардаги 105 корхонада 12,394 тонна зарарли қикиндилар ҳосил бўлган. Улардан фақат 1056 тоннаси бартараф этилган, 1642 тоннаси бошқа корхоналарга берилган, 2000 тоннаси ахлатхоналарга чиқариб ташланган. 7194 тонна ахлат хануага-ча корхоналарда уюлиб ётди. Чикиндиларни корхоналарда қайта ишлаш деярли ташкил этилмаган.

Ҳамза тумани шахримизнинг йирик саноат туманларидан биридир. Унда қўллаб йирик корхоналар ишлаб турибди. Чкалов номидаги «Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси», «Олтин бошқ», «Ўзбекроғози» ҳиссадорлик жамиятлари, «Тошмаргё» корхонаси, «Тошқимёшқоқмаш» ҳиссадорлик жамияти шулар жумласидандир. Энди бу корхоналар 1996 йил ва 1997 йилларда табиатни муҳофаза қилиш борасида қандай ишларини бажарганлиги ва бажариши кераклигига назар ташлайлик. «Ўзбекроғози» ҳиссадорлик жамияти сувдан технология зарурат учун, яъни ҳар турдаги қозғаларни ишлаб чиқариш, қозонхонада, автомашини ювишда, корхона ҳудудигаги ўсимликларни сугоришда фойдаланади. Оқова сувлар корхонанинг картон ва қозғ ишлаб чиқариш цехларидан, қозонхонадан чиқади. Йилга 2190 минг кубометрни ташкил этади. Оқова сувлар йиллар мобайнида Корасув каналига ташланар эди. Қўмитамиз сайёҳ-ҳаракати билан оқова сувлар

1996 йилнинг 25 декабридан «Ўзбекроғози» ҳиссадорлик жамияти томонидан қурилган янги канализация тармоғига уланган.

«Тошқимёшқоқмаш» корхонаси 1997 йил табиатни муҳофаза қилиш бўйича тузилган тадбирлар асосида 4-ва 6-цехларнинг компрессор станцияси оқова сувларини Салор каналига ташлашнинг бартараф этиб, бу цехлардан чиқаётган 319 минг кубометр ҳажмдаги оқова сувлар айланма сув иншоотида

Мутасаддилар

Фикрича...

МУСАФФО
ҲАВОДАН
НАФАС ОЛАМИЗ

уланади. Бу билан корхонанинг Салор каналига қўрсатаётган салбий таъсири тугатилди.

«Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат ҳиссадорлик жамияти «Б» ҳудудига 29, 58, 371, 31, 10, 15-цехлар заҳарли гальваник оқова сувларини янги қурилган тозалаш иншоотида уланади. Бу билан ниҳоят цехларнинг шаҳар метрополитенига қўрсатаётган зарарли таъсири анча камайди.

Бу кўрсаткичлар қўмитамиз томонидан бажарилаётган ишлардан бир шингилли. Ҳали шахримизнинг экологик муаммолари жуда кўп. Уларни бартараф қилиш учун фақатгина қўмитамиз ҳодимлари эмас, балки маҳалла фаоллари, корхона раҳбарлари, ишчиларимизга экология жонқуярлари бўлмоғи лозим.

Шаҳарни транспорт воситаларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Айниқса, Тошкент шаҳрида унинг сони тобора қўпайиб бормоқда. Маълумки, транспорт воситалари шаҳар атмосфера ҳавосини ифлослантирадиган асосий манбалардан бири ҳисобланади. Транспорт воситалари атмосфера ҳавосини кўпроқ ифлослантирмоқда. Ўтган бир ярим йилда режа бўйича 250 корхонада 184 марта текшириш ўтказилди. 3153 автомобиль кўздан кечирилди. Уларнинг 172 тасининг чиқарган дудлариди углерод қурми ҳаддан зиёд кўп эканлиги аниқланди. 265 автомобильнинг 32 таси ишлатишга яроқсиз деб топилди. Уларнинг ҳаммаси таъмирлашга жўнатилиди. 169 автомобильни ишлатмаслик ҳақида қарор қабул қилинди. 63 мансабдор шахсга 51050 сўм жарима солинди. Шаҳар ички ишлар бoш бошқармаси ДАН ҳодимлари билан 3 марта «Тоза ҳаво» тадбири ўтказилди. Тадбир давомида 169 автокорхона, 21 та техник хизмат қўрсатиш устанонаси, 49 ёниқ қўйиш шохобчалари назоратдан ўтказилди. Текширувлар шуни қўрсатдики, муаммо асосан шаҳарга келтирилмаётган ёниқнинг сифатсизлиги, автомобиль двигателларининг ишдан қикинишидир. «Тошшаҳарйўловчтран» ассоциациясида 1997 йил тадбирлари асосида автомобильларнинг ёниқлиги тизимини созлаш, двигателларнинг тўла таъмирланиши, эски, яроқсиз автомобилларни рўйхатдан қикиниш ҳисобига атмосфера ҳавосига чиқарилаётган қикинди миқдорини 1179 тоннага камайтириш кузда тутилган. Бошқа корхоналарнинг раҳбарлари ҳам масалага шундай ёндошса айтиш мумкин бўлар эди.

Шаҳримиз ҳудудидан 11 та йирик каналлар оқиб ўтади. 1995 йилда бу

Кун жазирасида соя-салқинда бир нафасгина жонимизга ором етса дарахт эккан кишилардан қанчалар миннатдор бўламиз.

Чиндан ҳам шахримизда қоматини ростлаб турган чирюлар, эҷалар, заранлар яшил бойлигимиздир. Афсуски, айрим ҳамшаҳарларимизнинг совуққонларча муносабатда бўлиши оқибатида улар кун ўтган сари қуриб, қамайиб борапти. Шундай дарахтларни ўстириш қанчалар машаққатлигини бир тасаввур қилиб қўлинг-а? Дарахтларни шунинг учун ҳар маҳал парваришлаб, уларни сақлашни уйлашимиз керак.

Шаҳримиз туманлари ободонлаштириш бошқармалари ўз ҳудудларида қурган дарахтларнинг кесилдек яхши иш билан шуғулланмоқдалар. Мирободдаги Мовароуннаҳр, Стародубцев, Ким Пен Ха кўчаларида қурган дарахтлар, шох-шаббалар олиб ташлангандан кейин манзара қўрамлашди. Бундай ҳолни ҳамза туманидаги Фон-

визин, Боровский кўчаларида ҳам қўриш мумкин. Худди шундай Акмал Исромов туманида ҳам талайгина юмушлар бажарилигани қикиниш билан таъкидлашимиз керак. Ав-

Шахсий нбрат

ШАҲАР —
ҲАММАМИЗНИКИ

валлари жарликдан иборат бўлган Обводная кўчаси қикиндилар билан тўлирилди. Устига тоза тўпроқ ташланди. Ниҳоллар экилди. Ҳозир кузда, ёзда ниҳолларнинг парвариши билан маҳалла аҳли шуғулланади, қурган қўчаларнинг ўрнига янгиларини экади.

Чилонзор туманининг чегарасидан бошлаб ўрикзор ҳаёсидан Ҳалқа йўли бўйлаб тоза тўпроқ ташланди. Бу йил кузда шу ерларга ниҳоллар экиш мўлжалланмоқда. Бу ишларнинг ҳаммаси эртанги куннинг ободончилиги, қўрам-

лиги учун олиб борилаётганига шубҳа йўқ.

Қўпгина даҳаларнинг яшовчилари ён-атрофдаги корхоналарнинг ахлатларини тўқилишга тўқилиш қилиш ўрнига ўзлари уларга ўртак бўлмоқдалар. Бул четдаги ахлатларни қикиниш қилиш бошқармаси ҳодимлари албатта олиб кетишлигини билишди-да. Лекин инсофчи? Дийнатчи? Ҳаммаиз бир челақдан қикинди чиқариб ташласак шаҳар қўчалари қай аҳволга тушарди?!

Шу ўринда ахлат ташланадиган темир қўчаларнинг ўз вақтида олиб кетилиши, бушатиб олиб келинишини таъминлаш ниҳоятда муҳимлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Агар ҳар бир уйда яшовчилар табиятга жиддий муносабатда бўлиб, тўғри келган жойга ахлат ташламасалар, экилган ниҳолларни кўнгилдагидек парваришласалар шахримиз бундан ҳам қўрам бўлиб кетишини айтиб ўтиришга ҳожаат бормикин?!

Ким ҒАТТОХОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг назоратчиси.

Текширув

ГАПИРАВЕРИБ ЧАРЧАДИК

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси ой сайин корхоналарда, автосаройларда табиатни муҳофаза қилиш қоидаларининг бажарилишини изчиллик билан текшириб бормоқда. Табиийки бунда бир қатор қоидабузарликлар учраб турибди.

Бу ўз-ўзидан шаҳардаги атроф-муҳит аҳволига салбий таъсир кўрсатади. Энг таъсирли жойи шу ердаги арзиман сабаблар билан ҳавони тозаловчи қурилмалар йилдан-йилга ўрнатилмасдан судраб келинмоқда. Бундай ҳолни Чкалов номидаги «Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат ҳиссадорлик жамиятида, 243-фуқара авиацияси заводида, тепловоз таъмирлаш корхонасида учратишимиз мумкин. Ушбу корхоналарда кўпроқ енгил металл конструкциялар, кимёвий моддалар ишлатилишини ҳисобга оладиган бўлсак, ҳар қандай қурилма ниҳоятда зарурлигини ҳис этишимиз. Худди шундай «Садаф» ҳиссадорлик жамиятида гальваник оқаваларни зарарсизлантирадиган станция ишга туширилмапти. «Тошшаҳарйўловчтран»нинг ёниқли қўйиш тармоқларида эса ер ости ёниқли сақлаш ҳажмларини қўриш оққа сурилмоқда.

Кичик ва кўшма, автотранспорт корхоналарини, қурилиш ва монтаж бошқармаларини, гаражлар, шахсий фирмаларни қўмитамиз назоратчилари синчиқлаб кўздан кечирдилар. «Нодирабегим», «Алекс», «Дикмат», «Ирис» сингари кичик корхона ва фирмаларда экологик экспертизадан ўтмаган ишлаб чиқариш лойиҳалари бор экан. «Ўзбекфильм» очик турдаги акционерлик жамиятида, «Шифобахшбулоқ» ҳиссадорлик жамиятида, 1-қурилиш бошқармасида, ТошДўнинг автосаройида ва бошқа катта-кичик корхоналарда табиатни муҳофаза қилишга бағишланган тадбирларнинг рўйхати мутлақо тузилмаган. «Шифобахшбулоқ» ҳиссадорлик жамияти, «Тола» очик турдаги ҳиссадорлик жамияти қўмитамизга ўз ҳисоботларини тошпирмаганлар. «Алекс» шахсий корхонаси, «Махсусавтотранс»нинг 8-автосаройида зарарли моддалар чиқарадиган манбалар рўйхатга умуман олинмаган. Худди шундай «Ўзавоттранс» корпорациясининг «Б. К. Интранс» очик турдаги ҳиссадорлик жамиятида, 1-қурилиш бошқармасида, «Тошқимёшқоқмаш» очик турдаги ҳиссадорлик жамиятида сувдан махсус фойдаланиш учун тегишли рухсатномалар йўқ.

Тошкент вилояти пластмасса маҳсулотлар ишлаб чиқариш цехи фаолияти экологик экспертиза хулосаси йўқлиги учун тўхтатиб қўйилди.

Қўчаларда азбаройи қикиндилар қўлиги, шох-шабба, ахлатларни ёққани учун 65 киши (62 фуқаро ва 3 мансабдор шахс) жами 45 минг 200 сўм жарима тўлайдиган бўлди.

Бундай ҳодисаларга мутлақо дуч келмасликни истардик. Ҳадеб гапиравериб биз чарчадик, жарима тўлаб, ишни галга солиб қанон чарчасиз, хўрматли мутасаддилар!

Умид ИСРОИЛОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг мутахассиси.

Танқид таъсир қилганим?

БАЖАРСА БУПАРКАН-КУ!

Саҳифада эълон қилинган танқидий материаллар изидан бориб қўпгина муҳим тадбирлар бажарилишининг гувоҳи бўлдик.

● «Тошқимёшқоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида аргет қозонларида ёқилдиган икки босқичда фойдаланишни ташкил этиш ишлари ниҳоятсига етди.

● «Тошқимёшқоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлатилган сувларни йиғадиган тозалаш иншоотини қўриш ишлари тугалланди. Салор каналига ҳар йили 250 куботонна қикинди ташлайдиган манбага барҳам берилди. Айнан шу корхонага вагранкадан чиқаётган зарарли газларни тозаловчи ускуна ўрнатилди, бу тадбирни бажариш учун 1 миллион сўм миқдорда маблағ сарф қилинади, атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи икки оксидли углерод газ йилга 246 тоннага камайди.

● «Ўзқимёшқоқмаш» очик турдаги ҳиссадорлик жамиятида вагранкада ишлатилдиган кокс ёқилгисидан табиий газга ўтказиш режалаштирилган, бу билан атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи углерод икки оксид газининг миқдори йилга 30 тоннага камади.

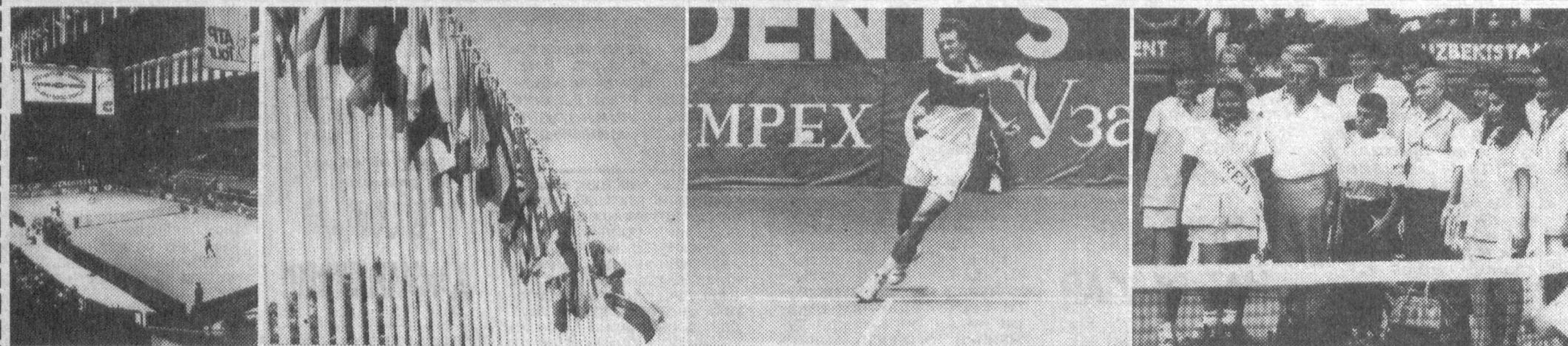
● «Тошқимёшқоқмаш» ҳиссадорлик жамиятида Салор каналига ҳар йили 1728 куботонна ишлатилган сув ташлайдиган манбалар ҳам барҳам топди, тоза сув йиғими эса 1500 куботоннага етди.

● «Тошшаҳарйўловч» ишлаб чиқариш бирлашмасида 12 автомашини табиий газ билан ишлашга ўтказилди, 2521, 2515-автоколонналар, 3-автокомбинат, 8-автосаройда ёниқли қўйиш шохобчаларидаги ёниқли сақланмадиган цистерналар очик жойдан ер остига қўйилди.

● «Рангли лок» фирмаси ҳам мактовга лойиқ ишларни амалга оширди. Бу ерда бўёқ маҳсулотлари олиш жараёнида ҳосил бўладиган қикиндиларни қайта ишловчи махсус тегирмон ишлаб бошлади.

Юсуф РАҲАБОВ,

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг раиси.

Дунёда қизиқарли спорт мусобақалари кўп. Футбол, волейбол, баскетбол, бокс, кураш бўйича мусобақаларни қўйиб тураёйлик, теннис ҳақида фикрлашайлик.

Очилишни айтганда собиқ иттифок пайтида «Катта дубулга» таркибига кирувчи теннис мусобақалари «ойна жаҳон» орқали кўрсатилганида Б. Беккер, Б. Борг, С. Эдберг, Ж. Макинрой, М. Навратилова, Ш. Граф каби спорт оламида ёрқин чакнаган юлдузлар иштирокидаги беллашувларни катта қизиқтиришди. Ҳақиқатда бу теннис юлдузларининг бевосита юртимизга ташириб буюриб, ўз маҳоратларини намоён қилишлари мумкинлигини эса ҳатто тасаввур ҳам қила олмадик.

Мана, насиб этган экан, истисноқнинг тотли меваларидан бири сифатида етакчи теннис юлдузлари иштирокидаги ўйинларни бевосита кўриб, улар билан мулоқотда бўлишга ҳам мурожаат бўлиб турибмиз. Шу ўринда ҳуш, 14 сентябрда яқинлашган бу йилги Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги халқаро мусобақалари аввалгиларидан қандай фарқланади, деган саволнинг туғилиши ҳам табиий.

Биринчидан, энг қувонарлиси, илгари ўтказилган ўш мусобақа давомида ривожланиб, нуфузи тобора ошиб бораган Президент Кубоги турнири ўтган йили ПТА супервайзери Марк Дарби (АҚШ) «Президент Кубоги учун мусобақалар жаҳон сериясидаги турнирлар қаторидан ўрин олишига ишонаман», дея эътироф этганидек, ПТА турнирлари таркибига қўшиб кирди, унинг доимий мусобақалари қаторидан ўрин олди. Жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида бундай шарафга сазовор бўлишни кўп йиллар ораёйиб қўйишган бўлиши кўп йиллар олганда бу бутун республикамизнинг катта ютуғидир, десак тўғри бўлади. Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги энди дунёнинг 34 етакчи мамлакат томонидан ўтказиладиган куррамизнинг энг кучли ракетка устаслари куч синашадиган энг бошқарув мусобақадан бирига айланди. Иккинчидан, истисноқнинг тотли меваларидан бири сифатида етакчи теннис юлдузлари иштирокидаги ўйинларни бевосита кўриб, улар билан мулоқотда бўлишга ҳам мурожаат бўлиб турибмиз. Шу ўринда ҳуш, 14 сентябрда яқинлашган бу йилги Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги халқаро мусобақалари аввалгиларидан қандай фарқланади, деган саволнинг туғилиши ҳам табиий.

Биринчидан, энг қувонарлиси, илгари ўтказилган ўш мусобақа давомида ривожланиб, нуфузи тобора ошиб бораган Президент Кубоги турнири ўтган йили ПТА супервайзери Марк Дарби (АҚШ) «Президент Кубоги учун мусобақалар жаҳон сериясидаги турнирлар қаторидан ўрин олишига ишонаман», дея эътироф этганидек, ПТА турнирлари таркибига қўшиб кирди, унинг доимий мусобақалари қаторидан ўрин олди. Жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида бундай шарафга сазовор бўлишни кўп йиллар ораёйиб қўйишган бўлиши кўп йиллар олганда бу бутун республикамизнинг катта ютуғидир, десак тўғри бўлади. Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги энди дунёнинг 34 етакчи мамлакат томонидан ўтказиладиган куррамизнинг энг кучли ракетка устаслари куч синашадиган энг бошқарув мусобақадан бирига айланди. Иккинчидан, истисноқнинг тотли меваларидан бири сифатида етакчи теннис юлдузлари иштирокидаги ўйинларни бевосита кўриб, улар билан мулоқотда бўлишга ҳам мурожаат бўлиб турибмиз. Шу ўринда ҳуш, 14 сентябрда яқинлашган бу йилги Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги халқаро мусобақалари аввалгиларидан қандай фарқланади, деган саволнинг туғилиши ҳам табиий.

Энг муҳими, бу йилги мусобақаларга жуда кўп йиллик теннис юлдузлари ташириб буюриб, ўз маҳоратларини намоён қилишлари мумкинлигини эса ҳатто тасаввур ҳам қила олмадик. Мана, насиб этган экан, истисноқнинг тотли меваларидан бири сифатида етакчи теннис юлдузлари иштирокидаги ўйинларни бевосита кўриб, улар билан мулоқотда бўлишга ҳам мурожаат бўлиб турибмиз. Шу ўринда ҳуш, 14 сентябрда яқинлашган бу йилги Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги халқаро мусобақалари аввалгиларидан қандай фарқланади, деган саволнинг туғилиши ҳам табиий.

Турнирнинг яна бир ютуғи томонидан иборатки, у кўп йиллик теннис юлдузлари ташириб буюриб, ўз маҳоратларини намоён қилишлари мумкинлигини эса ҳатто тасаввур ҳам қила олмадик. Мана, насиб этган экан, истисноқнинг тотли меваларидан бири сифатида етакчи теннис юлдузлари иштирокидаги ўйинларни бевосита кўриб, улар билан мулоқотда бўлишга ҳам мурожаат бўлиб турибмиз. Шу ўринда ҳуш, 14 сентябрда яқинлашган бу йилги Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги халқаро мусобақалари аввалгиларидан қандай фарқланади, деган саволнинг туғилиши ҳам табиий.

Президент Кубоги мусобақалари дои-

расида болалар учун етакчи теннис устаслари, етук мутахассислар иштирокида очик теннис сабоқларининг таълими олиш, ҳаёгонли беллашувларга жуда кўп болажонларнинг таъриф буюриши жисмоний ва маънавий жиҳатдан чиниқиб омили бўлган, 7 ёшдан 70 ёшгача кишилар шуғуллана оладиган спорт турининг республикамизда кенг қуртат езишида

матбуот марказининг бошлиғи:

— Бу менинг Тошкентга илк таширишим. Ва шундай улкан мусобақаларда қатнашиб, унинг ишига оз бўлса-да ўз хиссамни қўшганимдан беҳад бахтиёрман. Шунингдек, маҳаллий оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳам ўз таъшиқуримини билдирмоқчи. Уларнинг ранг-баранг мақолалари, суҳ-

си Тим Хенменнинг мусобақада иштироки ҳам кўнглимдагидек иш бўлди. Зеро, муттасил маҳорати ўсиб бораётган мазкур теннисчи ҳақида келгусида кўп илқ сузларни эшитамиз. Унинг аjoyиб ғалабаларининг гувоҳи бўламиз.

Президент Кубоги мусобақалари яқинлашиб биланки интернет, телефакс, телефон, қолверса телевидение орқали жаҳондаги деярли барча агентликлар ўшбу турнир, унинг ғолиблари ҳақида ўз хабарларини тарқатишди. Демакки, жаҳон бўйлаб Президент Кубоги тўғрисидаги хушхабар ёйилмоқда.

Мен кейинги мусобақаларга ҳам келишни жуда-жуда истардим.

Евгений КАФЕЛЬНИКОВ, мусобақанинг ярим финалчиси, жаҳондаги энг кучли теннисчилардан бири:

— Одатдаги тартибга кўра менежеримга телефон қилиш орқали мени Президент Кубоги мусобақаларида иштирок этиш учун таклиф қилишди. Турнирда қатнашимнинг шарт-шароитлари келишиб олинган, мен розилик бердим. Зеро, Тошкентда ўзқ вақтдан бери қўрмаётган кўп йиллардан буён дўстларим борлиги мени ўшбу гушга тортди. Улар билан дийдор қўришиб, кучли мусобақада ўз маҳоратимни синаб қўришга қарор қилдим.

Бинобарин, Дмитрий Томашевч билан ёшлардан дўст, қадрдондир. Усмирлик пайларимиздан бери неча йиллар собиқ Иттифок ёшлар терма жамоасида кўпгина турнирларда иштирок этиб, ғалабалар навидасини бирга сурганмиз. У билан бу ғалги беллашувимиз ҳам қарор қилиб мураккаб ва шиддатли кечди. Менинг рейтинг бўйича сезиларли даражада юқори туришимга қарамай, ғалаба учун анчагина тер тўкишимга тўғри келди.

Мен шунинг алоҳида таъкидлаб ўтишни истардимки, ўшбу нуфузли халқаро мусобақа Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг кўмағисиз ташкил этиб бўлмади. Бундан ташқари Ўзбекистон Президентининг мусобақанинг очилиш ва ёпилиш тантаналари маросимларида қатнашган турнирда ўзгача руҳ ва ғайбат бўлди. Ёшлар завоқ-шақ билан тўп сураётган аjoyиб усти ёлқ теннис корти, Самарқанд, Андижондаги кортлар — буларнинг бари давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан бўлган хайрли ишларнинг мевасидир. Демакки, катта теннис ривож борадида республикамизнинг келажиги порлоқ.

Абдухамид МАХКАМОВ, мусобақа асосий турнири қатнашчиси, Ўзбекистоннинг ёш, умидли теннисчиларидан:

— Ўзим ҳақида икки оғиз тўхталадиган бўлсам ота-онам спортчи бўлганликлари сабабли жуда ёшларимдан бошлаб спорт билан шуғулланиб келаман. 7 ёшгача сузиш билан шуғулландим, кейин теннисга кириб келдим. Ҳозир «Динамо» клубида мураббий Елхиндан теннис сирларини ўрганаётганман.

Умуман биринчи марта мана шундай улкан теннис турнирида иштирок этганимдан ўзимни нихоятда бахтли ҳис қиламан. Зеро, бундай омад ҳаммага ҳам насиб қилавермайдир. Рақибим Эял Эрлик жуда кучли, сермахорат теннисчи эканлиги туфайли таърибам озлик қилиб 7/5, 7/5 ҳисобида унга ютқизиб қўйган бўлсамда, ўшбу баҳс мен учун жуда фойдали кечди.

Хенмен, Росс, Арази, айниқса Кафельниковларнинг ўйинлари нихоятда зўр. Бундай улкан теннисчиларнинг қордаги ўйинларини бевосита томоша қилишнинг ўзи мен учун катта сабоқ бўлди.

20 сентябрдан кейин Самарқанд, Андижон, Наманган шаҳарларида республика бўйича сателлит мусобақалари бошланади. Унда қатнашиб, маҳоратимни янада ошириш ниятдаман.

Абдуллох СОБИРҲУЖАЕВ, «Оқшом» маҳалласи оқсоқоли:

«Юнусов» спорт-соғломлаштириш мажмуасининг маҳалласи ҳудудида жойлашганлиги унинг кўркам қўқ қўшқоқ. Кўз ўнгимизда маҳалламизнинг кўпчилик болалари қорда Президент Кубоги ўйинларини томоша қилиб, спортга ошно бўлишмоқда. Менинг ўзим ҳам Президент Кубоги халқаро мусобақаларини муттасил томоша қилиб бордим. Шунга аминманки, соғлом турмуш тарзини ҳаётимизга кенг таъдиқ этишда катта теннис ҳали ўзининг муҳим натижаларини кўрсатади.

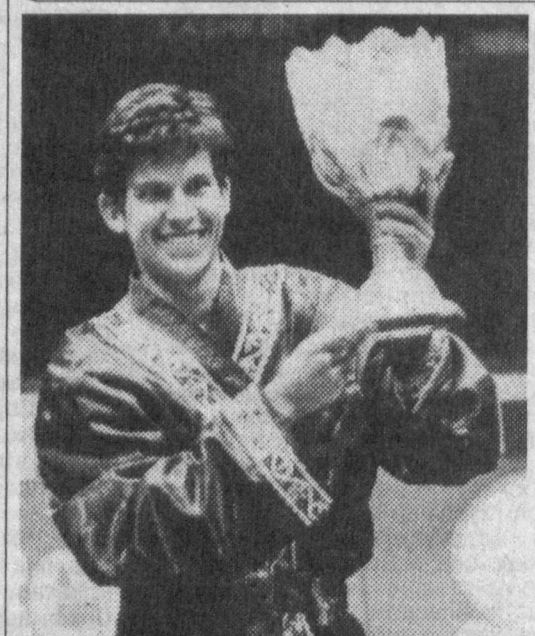
СУРАТЛАРДА: Президент Кубоги мусобақаларидан лавҳалар. Рустам Шарипов олган суратлар.

МАХСУС «ОҚШОМ» УЧУН

ТИМ ХЕНМЕН: «ЯНА ТОШКЕНТГА КЕЛАМАН»

ТОШКЕНТ. Президент Кубоги мусобақалари дои-

1997 йилги Президент Кубоги мусобақаларининг ғолиби Тим Хенмен 1974 йил 6 сентябрда Англиянинг Оксфорд шаҳрида туғилган. У уч ёшдан бошлаб ота-онаси ёрдамида теннис билан шуғулланишни бошлаган. Бўйи 185 сантиметр, вазни 70 килограмм. 1993 йилдан бошлаб профессионал теннисчилар сифатида. 1994 йилдан бошлаб «Катта дубулга» туркидиган ўйинларда қатнаша бошлаган. 1994 йилдан бошлаб Британия терма жамоасининг аъзоси. Президент Кубоги бўйича эъзоси. Ҳозир Дэвид Фелпс туфайли таърибам озлик қилиб 7/5, 7/5 ҳисобида унга ютқизиб қўйган бўлсамда, ўшбу баҳс мен учун жуда фойдали кечди.

Биз Тим Хенмен билан учрашиб, «Оқшом» газетаси учун махсус интервью беришни илтимос қилдик.

Тошкентдаги Президент Кубоги мусобақалари ҳақида фикрларингиз билан ўр-

муҳим омил бўлмоқда. Фаргона, Андижон, Наманган, Самарқандда қўрилган янги, замонавий теннис кортларини олинг. У ердан доимо болажонларимизнинг қадмлари ўзгарилади. Шуҳ-шодон қийқириқлари тинмайди. Тез орада улар етакчи теннис устасларига айланиб халқаро турнирларда юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишига шубҳа қилмасак ҳам бўлади.

Биз Президент Кубоги мусобақаларида турли ёш ва касбадаги кишиларнинг ўйинларига зўр қизиқиш, иштиёқ билан таъриф буюришадиганининг гувоҳи бўлдим. Зеро, ҳозир ўшбу жозибали, мафтункор спорт тури шуқуи республикамиздаги ҳар бир хонадонга кириб бормоқда.

Куйида бир гуруҳ мутасаддилар, мутахассислар, спортчилар ва ишқибозларнинг турнир тўғрисидаги дил сузларини баён этамиз.

Иво ШИЧИПАНОВИЧ (Хорватия), Президент Кубоги мусобақалари

бат ва лавҳалари билан мусобақанинг кенг халқ оммасига етиб боришига муҳим хисса қўшдилар. Бизнинг мақсадимиз мустақил Ўзбекистоннинг пойтахти Тошкент, унинг меҳмондўст халқи, Президент Кубоги мусобақалари тўғрисида жаҳон мамлакатларига маълумот бериш, Ўзбекистонни оламга янада кўпроқ таништириш эди. Уйлайманки, биз ўшбу мақсадимизга етдик.

Мен шунинг гувоҳи бўлдимки, бу ердан туриб жаҳоннинг етакчи ахборот агентликлари Кубок беллашувлари тўғрисида материаллар юбориб турдилар. Биз ПТА турнир дастлабки мусобақасида бу борада мустақам пойдевор яратдик. Энди жаҳондаги кўп йиллик мамлакатлар ахли Президент Кубоги тўғрисида батафсил маълумотларга эга бўлишди. Бу эса ўз навобатда кейинги мусобақаларнинг янада нуфузи ошиб, баланд мавқега эга бўлишига замин яратди.

Буюк Британиянинг биринчи ракетка-

Президент Кубоги халқаро теннис мусобақаси якунидаги бағишланган материалларни Дилшод ИСРОИЛОВ тайёрлади.

Саюматлик

ОГУНИНГ БИР ТУРИ

Маълумки, гивандлик, спиртли ичимликлар ичиш ва кашандалик зарарли одатлар саналади. Улар қаторига нос отишни ҳам қўйиш мумкин. Илгарили кексаларда бўлган бу иллат афсуски, ҳозир ёшларда ҳам ўраб турибди. Модомики, носнинг чангалига тушиб қолаётганлар бор экан, у киши саломатлигига таъсир этмай қолмайди. Бу ҳақда шахар наркологиа диспансерининг бош шифокори Дилрабо Абдалимовага мурожаат қилдик.

— Дилрабо Ҳамидуллаевна, нос отиш зарарли одат ҳисобланадими?

— Албатта, чунки нос тамакининг бир турига кириди. Тамаки оҳак ва яна бир қанча қиммий моддалар қўшилиши натижасида нос тайёр бўлади. Уни гивандсимон модда дейиш мумкин. Бу оғуни чекадиган кишилар худди кашандаларга ўхшаб унга ўрганиб қолишади. Вақт ўтгани сайин тобора кучлироғи топиб чекишга ҳаракат қилишади. Зарарли томонларини эса кўпчилик билмайди. Ваҳоланки тил остида тамаки тезроқ сўрилиши, таъсир кучи оғиши учун носта оҳак қўйилади. У оғиз бўлишида оҳак безлари фаолиятини бузади, шиллиқ пардани тобора шикастлаб боради. Шунинг таъсирида бу аъзода яллиғланиш жараёни қуяди. Бундан жуда кўп ҳолларда оғиз бўлиши раки келиб чиқади.

Нос сулак орқали ютилади ҳам. Буни носкаш ўзи сезмайди. Шундан ошқозон безларининг иш фаолияти бузилади. Ўшбу ҳол гастрит, ошқозон яраси ва ҳаттоки рақакча олиб бориши мумкин. Бундай дарда қалинган инсонлар нос чекадиганларда касаллик ривож топади. Кишилар носта асосан руҳий томондан боғланиб қолишади. Уни вақтида чеколмаган одам жиззак, жаҳлдор, кўрс бўлиб қолади.

Булардан ташқари нос чекиш, уни тупириш маданиятсизликнинг бир кўринишидир. Бу оғуна боғланиб қолганлар бирор билан мулоқотда бўлганларида оғизларидан қўланса хид келади. Бундай носқушқил туфайли одамлар нос чекувчидан узоқлашади. Демак ўшбу зарарли одатдан илоҳи борича қорғи бўлиш керак.

Хонбиби МАХАМОВА ёзиб олди.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

РЕСПУБЛИКА ИХТИСОСЛАШГАН АКЦИЯДОРЛИК-ТИЖОРАТ «МЕВАСАБЗАВОТБАНКИ» КУЙИДАГИ ЛАВОЗИМЛАР УЧУН ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

Бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи бошқармасига

бошқарма бошлиғи (бош мұхосиб) банк тизимидаги иш стажи 5 йилдан кам бўлмаган етакчи мутахассис банк тизимидаги иш стажи 3 йилдан кам бўлмаган

Амалиёт бошқармасига

бош мұхосиб банк тизимидаги иш стажи 5 йилдан кам бўлмаган бош мұхосиб мұовини банк тизимидаги иш стажи 3 йилдан кам бўлмаган

Иқтисодий таҳлил бошқармасига

бошқарма бошлиғи банк тизимидаги иш стажи 3 йилдан кам бўлмаган етакчи мутахассис банк тизимидаги иш стажи 1 йилдан кам бўлмаган

Валюта бошқармасига

бошқарма бошлиғи банк тизимидаги иш стажи 2 йилдан кам бўлмаган бош мутахассис банк тизимидаги иш стажи 1 йилдан кам бўлмаган етакчи мутахассис банк тизимидаги иш стажи 1 йилдан кам бўлмаган

Қимматбаҳо қоғозлар бошқармасига

бошқарма бошлиғи мұовини банк тизимидаги иш стажи 2 йилдан кам бўлмаган

Пул мұомаласи бошқармасига

бошқарма бошлиғи мұовини банк тизимидаги иш стажи 2 йилдан кам бўлмаган касса амалиёти ва ойлик маош назорати бўйича мутахассис банк тизимидаги иш стажи 2 йилдан кам бўлмаган

Молия бўлимига

бўлим бошлиғи банк тизимидаги иш стажи 3 йилдан кам бўлмаган

Активлар ва пассивларни бошқариш бўлимига

бўлим бошлиғи банк тизимидаги иш стажи 3 йилдан кам бўлмаган етакчи мутахассис банк тизимидаги иш стажи 1 йилдан кам бўлмаган

Куйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Лоҳутий кўчаси 16-а уй. Мўлжал: метронинг «Ойбек» бекати. «Ўзмевабазавотузумлоийҳа» биноси.

Телефонлар: 156-16-50, 133-83-96.

ВАКТИНЧА ИШЛАМАЁТГАН ВА ИШ КИДРАЁТГАНЛАР ДИКТАТИГА

19 СЕНТАБРДА ШАЙХОҲТОХУР ТУМАНИ ХОКИМЛИГИ, МЕХНАТ БИРЖАСИ ТОМОНИДАН ТАШКИЛ ЭТИЛАЁТГАН «БЎШ ИШ ЖОИ ВА ВАКАНТ ЎРИНЛАР» ЯРМАРКАСИ ЎТҚАЗИЛАДИ.

Ишсизлар, ишдан бўшатилганлар ярмаркамизга келиб касб-хунар танлашлари, қисқа вақт ичида ўқув марказларида янги касб эълими бўлишлари ва керакли ҳуқуқий маслаҳатлар олишлари мумкин.

Ярмарка Навоий кўчаси, Шеърят хийбони майдонида соат 9.00 дан 14.00 гача ўтказилади.

ТРАНСПОРТЛАР: 7, 8, 16-трамвайлар, 28, 35, 46, 65, 91-автобуслар.

«Тошкент оқшом» газетаси таҳририяти жамоаси ҳамда Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди Тошкент шаҳар бўлими бошқаруви Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди ҳамраиси, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасининг бош муҳаррири Аҳмаджон Меҳлибоевга онаси

Бусалима МУЛЛА ТўРАБОЙ қизининг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
Toshkent oqshomi

Муассис:
ТОШКЕНТ ШАҲАР
ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз:
700000, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар:
хатлар — 133-29-70;
эълонлар: 133-28-95,
132-11-39,
факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, горшанба
ва ҳуш
кунлари ғиқади.
Ҳафт кўрсаткичи
64690

Нашрни етказиб бериш масаллари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтасига» 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.